LIBRARY MANITOBA

КРІЗА В КАНАДІЙСЬКОМУ ТРЕЙД-ЮНІЙНОМУ РУСІ.

(Заява Комуністичної Партії Канади.)

(Докінчення.)

Консолідація канадійського капіталізму.

Консолідація канадійської буржуазії поступає скорим кроком вперед. Канадійські фінанси й індустрія, канадійські інституції і державна власть, канадійський націоналізм у свойому відношенню до британського імперіялізму, відзначують цю зростаючу консолідацію. Відорватися від британського імперіялізму для того більки, щоб впасти під ноги американського імперіялізму, було-б великою зрадою інтересів робітничої кляси.

Чи автономія означає зірвання звязків?

Нас часто запитують, чи автономія означає цілковите зірвання організаційних звязків між організованими робітниками Канади й Злучених Держав? Поза цим питанням криється побоювання, що такий стан означав-би розрив, боротьбу і брак кооперації між трейд-юнійним рухом в Канаді та Злучених Державах. Але чому-жінтернаціоналізм Американської Федерації Праці має означати виключення всякої можливости координації змагань, спільної акції або кооперації обох рухів? В звязку з визнанням канадійської автономії для канадійського трейд-юнійного руху організаційна єдність або звязок не конче мусять бути зірвані. Однак безперестанна опозиція до очевидної потреби автономії для канадійського трейд-юнійного руху, яка допоможе розвиткові його сил до загострюючої боротьби, безперечно провадитиме до дальших сецесій та збільшуватиме небезпеку зросту розєднання, що в наслідку буде перешкаджати боротьбі канадійських робітників за вдержання і поліпшення їхніх життєвих умовин. Відповідальність за це спадатиме на реакційні сили, що так завзято поборюють це домагання.

Нема чого лякатися солідарности.

Канадійські робітники не мають чого побоюватися цілковитого розриву на границі так довго, як цей розрив допоможе збереженню хоч того стану організації, що зараз існує. Він все таки дає надію на скоре збільшення рядів організованих робітників. Небезпека криється у частинному відриванню ріжних секцій від головного організаційного тіла, бо це допроваджує до непорозумінь і боротьби, а головно через те, що немає координуючого центру. Всі инші країни мають свої краєві трейд-юнійні федерації, не зважаючи на міжнародне розгалуження капіталу. Інтернаціональну єдність і акцію можна втримувати при допомозі інтернаціональних звязків. Одною з програмових точок Інтернаціональної Федерації Трейд-Юній, до якої належить канадійський Трейдс Конґрес, є власне зміцнення національних (краєвих) секцій.

Наша витичена лінія.

Якої-ж, отже, витичної лінії повинні боєві робітники притримуватися в трейд-юнійному русі в Канаді? Розуміється, не повинні вони думати про розбиття цеї або тої організації. Зовсім певно треба слідкувати за льогічним і натуральним напрямком, в якому рух мусить розвиватися, щоб канадійські робітники не були повздержувані перешкодами у розвиткові їхньої сили для краєвої і міжнародньої акції в боротьбі. Цей напрямок провадить до цілковитої канадійської автономії. Серед даних обєктивних умовин наша витична лінія мусить бути слідуюча:

1. Боротьба за автономію канадійського трейд - юнійного руху.

2. Боротьба за створення трейд-юнійного центру, що огортав-би всі юнії в Канаді.

3. Боротьба за втримання як найбільшої єдности в нутрі канадійського трейд - юнійного руху.

4. Боротьба проти спроб встановлення "ідеальних" дуальних юній так довго, поки головна маса робітників в певній даній місцевости або індустрії, все ще належить до так званих "інтернаціональних юній" американського трейд-юнійного руху.

Тому, що "Трейдс енд Лейбор Конґрес" все ще відмовляється відкрити двері для юній, що мають в свому складі таких членів, які можуть належати до інтернаціональних юній, першим кроком в напрямі встановлення єдности в Канаді мусить бути федеративна злука всіх тих юній, яких не приймається до Трейдс Конґресу, в независимий Трейдс Юніон Конґрес. Після цего мусимо працювати в напрямі злуки обох Конґресів.

Замісць ривалізуючих центральних тіл в кожному місті і індустріяльному центрі, мусить бути встановлене одно центральне тіло, в якому мають бути репрезентовані всі існуючі місцеві й дооколичні юнії, без огляду на те, чи вони є льокалями Американської Федерації Праці, чи независимі інтернаціональні або канадійські юнії.

Рівнобіжно з цим мусить йти розвиток спільних рад і кооперативних умов між ріжними юніями, що функціонують в одній і тій самій індустрії. Першим кроком в напрямі обєднання робітників в одному Конґресі буде власне обєднання робітників в кожній індустрії, а першим кроком до цего буде ігнорування організаційних перешкод і звязування робітників разом на основі спільних потреб.

Ця програма вимагає від кожного щирого радикально думаючого робітника непохитної льояльности до потреби льокальної, дістріктової і всекраєвої єдности. Щоб боротьба мала успіх, для того конче потрібні єдність і комплетна організація. Осягнення єдности у всекраєвому розмірі в Конґресі, що включав-би всі трейд-юнії, це не є штука, що її можна доконати в одній днині.

Не назва організації або питання, чи це нова або "стара" юнія, мають бути рішаючими чинниками у вирішуванню акцій революційних та поступових робітників в певній даній ситуації, але потреби дотичних робітників, керунок даного руху у відношенню до нашої остаточної цілі і збереження серед всяких обставин як найбільшої єдности.

Центральний Виконавчий Комітет Компартії Канади.

АМЕРИКА І ЇЇ ТРЕЙД-ЮНІЇ.

(З докладу т. Зіновєва в Москві 26. березня 1926 р.)

V.

В минулому числі "У.Р.В." подавали ми за т. Зіновєвим правдиві взірці робітничої аристократії в американському робітничому русі, як про него говорено на поширеному пленумі Виконкому Комінтерну. На цему місци вкоротці подаємо, куди, після тверджень т. Зіновєва, цей рух покотиться.

. . . . . .

На цему ґрунті (на ґрунті добрих заробітків фахових робітничих верхів) в Америці створився тип так званих компанійних юній, тоб-то таких організацій, до яких з "рівними" правами входять капіталісти й робітники.

На цему самому ґрунті створилися так звані робітничі банки. На цему самому ґрунті також розвиваються системи дрібних робітничих складів, як шеровців в підприємствах їх власних хазяїв.

На сесії Виконкому Комінтерну ми наводили ряд примірів, які вказують на те, що американські капіталісти і їх слуги з Американської Федерації Праці пробують, і не без успіху, на такому самому шнурку пропровадити за собою значну частину робітничої кляси, робітничу аристократію.

Так ось вам, товариші, американський реформізм, який дуже подібний на фашізм і який, чим більше буде розгорятися клясова боротьба, тим більше буде перефарбовуватися в фашістський кольор. Цей американський реформізм покищо ставить своїм завданням охопити не тільки Злучені Держави Північної Америки, але створити панамериканський рух, тобто охопити й довести за собою рух Північної й Полудневої Америки.

Цей фашістський реформізм вивозиться також і в Европу. Американська буржуазія зараз вивозить велику скількість капіталу в Европу, а Американська Федерація Праці починає постепенно вивозити й свої "товари" вже не тільки в Полудневу Америку, але й в Европу.

А европейська соціял-демократія, в першу чергу німецька, бере на себе в цьому відношенню ролю комівояжера. В німецькому, а також у французькому робітничому русі ми маємо вже поганеньку імітацію американських методів роскладу робітничої кляси.

Нашому кличеві — "більшовизація", вони протиставлять клич — "американізація". В Німеччині є вже так звані робітничі банки. Провідники соціялдемократії величають Американську Федерацію Праці й радять робітникам всіх країн вступати на цей шлях.

Ось чому, товариші, нашому Інтернаціоналові, який бажає й все більше стає Інтернаціоналом не тільки европейським, але і Інтернаціоналом всесвітнім, прийшлося на свому пленумі присвятити особливо багато уваги другому бігунові в світовому робітничому русі — Америці, де меншовизм зливається з фашізмом.

ВІСТИ З БУКОВИНИ.

ЯК ЗА ПАНЩИНИ.

Як доносять з українських сіл, на Буковині завели агенти сиґуранци, жандармерії і инших органів влади на селі панщину. Доробившись на "бакшишах", без яких в Румунії не можна зробити кроку, та діставши з аграрної реформи землю, представники румунської влади на Буковині начинають розгосподаровуватися. До заведення господарства, оброблення землі, построєння хати і господарських будинків притягають примусово селян, при чому за роботу не платять. Хто відмовляється від роботи, того так переслідують, що кінець, кінцем українським селянам не лишається нічого иншого, як іти й відробити — як загально селяне говорять — панщину.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ТЕРОР.

Передвиборча агітація на Буковині дозволена на ділі тільки правлячій і ліберальній партіям, які більше диктують, чим агітують. І так скликав 10. травня міністер для Буковини Дорі Попович всіх війтів і наказав, як вони мають заховуватися, щоби не допускати на села агітаторів опозиційних партій та що робити, щоби при виборах вийшли послами тільки кандидати правлячої партії. Опозиційну пресу почта на села не допускає. На перехрестях доріг, мостах, рогачках, залізничих стаціях стоять жандармські стійки, що жадають від кожного леґітимації, а підозрілих арештують.

НОВА РОСПРАВА З КОМСОМОЛЬЦЯМИ В РУМУНІЇ.

Суд у справі румунських комсомольців у Коавзенберзі закінчився тим, що 89 підсудних засуджено на увязнення від одного до десять років.

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ПЕТРОВСЬКИЙ, ГОЛОВА ЦВК УСРР, ПРО СТАН СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.

На окружному з'їзді рад Катеринославщини з докладом про діяльність уряду виступив голова Ц.В.К. Петровський. Зупиняючись над станом сільського господарства Петровський сказав таке:

"Сільське господарство проти довоєнного часу почало дрібніти, а це, звичайно, перешкаджає заводити вищі форми господарювання. На Україні є зараз 5 міліонів господарств, за часів-же передвоєнних їх було 3,700,000. Але навіть і при здрібнілости господарств ми маємо значні здобутки. Не зважаючи на цілу низку стихійних нещасливих випадків 1925 р. кількість с.-г. продукції на Україні від хліборобства досягла 977,500,000 пудів, тим часом 1916 р. було 1,079,000,000 пудів. Сподіванки на майбутній урожай дають підставу гадати, що наше господарство цього року ще далі піде вперед. Ми сподіваємося на Україні збільшення засівної дільниці на 1 міліон десятин. Якщо наше бажання справдиться, то засівна дільниця збільшиться до 19,976 тисяч десятин, тоб-то майже цілком досягне передвоєнної.

ПОРТРЕТ ШЕВЧЕНКА З ПОЧТОВИХ МАРОК.

Маляр і філятеліст В. Веркмайстер у Москві по скінченню образу "Остров Цейльон", який зробив з почтових марок, приступив до творення нового образу-мозаїки з почтових марок "Тарас Шевченко". Постать поета має виступати на тлі української природи. На портрет має пійти по приблизному підрахунку 20,000 штук усяких марок.

З поля науки і техніки

ЯК ДОВГО ЩЕ НАМ ЖИТИ?

До 19. століття вчені цікавилися більше питанням: як довго люде вже живуть? Спершу задовольнялись відповіддю біблії, обраховуючи сотворення світа на 5600 літ. В 19. століттю природники означили появу першої людини менше більше на 10,000 літ тому, а пізніше на 50 і 100 тисяч літ. А життя земної кулі обрахували на міліони літ. В цих обчисленнях головну ролю відограв винахід радія, що став "годинником-мірилом" світа.

Один з берлінських професорів Вальтер Нернст доказував недавно, що зосереджена в сонці енергія вистарчить ще на біліони літ. Отже стільки ще можуть жити люде на землі — майже вічно!

У свіжім астрономічнім журналі "Сіріюс" инший німецький професор, Вехтер, є зовсім иншого погляду. Він стверджує, що щорічно 7 біліонів кільограмів воздуху пропадає з нашої землі. У давніших періодах землі ця втрата була значно менша. Тепер атмосфера землі стає щораз тоншою. Тому за 130,000 до 160,000 літ полярна смуга-підійде вже до половини землі. Тоді людство почне завмирати.

УРОЧИСТА ЗАКЛАДКА ЛІСОВОГО ФАКУЛЬТЕТУ В КИЇВІ.

Дня 10. травня в урочистій обстановці в присутності представників партійних, професійних, громадських організацій та делегатів IX. окружного з'їзду рад відбулась в Київі закладка лісового факультету. Проректор сільсько-господарського інституту Вовк, що виступив з привітанням, сказав, що утворення лісового факультету повинно сприяти механізації та електрифікації сільського господарства. Вовк під гучні оплески закінчив свою промову побажанням, щоб до 10. роковин Жовтневої революції в Київі майорив червоний прапор Всеукраїнської Сільсько-Господарської Академії.

Далі з привітанням виступили представники Української Академії Наук. Гучними оваціями було зустрінуто виступ делегата окружного з'їзду рад селянина Радченка. Надіслано привітальні телеґрами Наркомзему та сільсько-господарському інститутові в Харкові.

РІЖНІ ВІСТИ

ЗЛОВЖИВННЯ В РУМУНСЬКІЙ АРМІЇ.

Крадіжки в румунській армії набрали систематичного характеру. Недавно в Кишиневі арештовано ляйтнанта Єнеску, офіцера 2-ої артилерійної дивізії.

Як пишуть газети, Єнеску розікрав військового добра не менш, як на 10 міліонів леїв. Спільниками його було чимало офіцерів, які займають вищі командні посади. Крадіжки почалися ще в 1919 р. Єнеску й його приятелі підробляли грошеві документи і одержані по їх гроші брали собі. Румунські газети пишуть, що в цій справі має бути багато сензаційних арештів. Військові власти далі держать справу в великому секреті. Величезні ростратн і фалшування виявлено теж і в військових майстернях, належних 3-му армійському корпусу в Рені (поблизу Ґалацу). На розпорядження воєнної прокуратури арештовано 4 видатних офіцери. Арештовані кілька літ стояли на чолі майстерень. За цей час вони розікрали коло 10 міліонів леїв.

ПЛЕБІСЦИТ НАД ВІДШКОДОВАННЯМ КАЙЗЕРА.

12,500,000 нім. горожан і горожанок підписали вимогу, щоби парлямент віддав народові до рішення через плебісцит, чи признати кайзерові і другим Гогенцолернам відшкодовання за забрані для держави їх посідости. Для приняття цеї вимоги треба було всього 4,000,000 голосів, а для приняття постанови через плебісцит треба 20,000,000 голосів, себто половину голосів останніх президентських виборів.

ВШАНУВАННЯ РОКОВИН ІВ. ФРАНКА В КИЇВІ.

Комісія в справі організації вшанування роковин Івана Франка в Київі постановила прохати Окрвиконком перейменувати Нестерівську вул. в Київі на вул. ім. Франка. Будинок, де нині міститься трудова школа, де у 80-х роках проживав Іван Франко, теж буде перейменовано на школу його імени. Радіостаціям доручено передати по всіх селах про наступне урочисте свято, а хатамчитальням по радіо передати коротку біографію Франка.

Вшануваня почнеться 25. травня доповіддями в робітничих клюбах, велелюдними зібраннями в хатах-читальнях та сельбудинках і кінчиться засіданням у Київі з участю партійних, професіональних та наукових організацій. Академія Наук пристосовує до роковин Ів. Франка спеціяльне наукове зібрання.

В. ВОРУСЬКИЙ.

ЗАПІЛЛЯ.

(Продовження).

Василько хутко присунув стільця до вікна, вліз на нього.

В вечірній імлі він помітив проти свого вікна тінь жовніра.

— Хто це співа? — спитав Дмитро.

— Це жовнір, — відповів Василько.

"Бо ми хлопці молодії,
Того не робили,
Ми"...

— Товаришу, — почув Пилип тихий голос у себе над головою. Руками вхопивсь за рушницю й подивився в гору.

— Товаришу, ви чуєте? — питав знову тихий голос.

— Чую, — відповів Пилип.

— Ви з Холмщини? — запитав голос.

— Так!

— А з якого повіту?

— З грубешевського!

— А села?

— З Пісочного!

— А ви знаєте Долобичево?

— Знаю, а ви що, може з Холмщини? — запитав недовірливо Пилип.

— Так, я з Долобичева!

— А чий ви?

— Я Джміль!

— Це той, що живе на "Новому Світі"? Знаю! Це може, ти Василю? — раптово запитав він.

— Я — відповів Василько. — Ти знаєш Дмитра з Вишнева?

— Знаю!

— Так він також тут, тільки не може встати, його сильно побили.

Пилип зрозумів все. Треба було ратувати товаришів.

Він їх знав дуже добре й давно. Коли їх забрали до армії, вони разом де-який час були у Холмі в касарні. Ще тоді вони обидва розповідали хлопцям про більшовизм. Ще тоді Пилип говорив:

— Ой, бережіться, хлопці, бо ворог під рукою!

Василько зліз з стільця й підійшов до Дмитра.

— Хто це з тобою розмовляв? — спитав той.

— Це Пилип, памятаєш, з Пісочного.

— Щось не пригадую.

— Василько! — почули вони обидва.

Василько встав і підійшов до вікна.

— Тікай! — ще тихше почув він знадвору.

— Я не можу тікати для того, щоб ти йшов сюди за мене!

— Ми втічемо обидва!

— Товаришу, — простогнав Дмитро, — тебе тут чекає смерть. Ти повинен втікти, щоб боротись надалі.

— Я тебе не покину, Дмитре!

— Я, Василю, зараз умру, моя місія скінчена! Ти ще здоровий і зможеш боротись, іди! Ти це повинен зробити для революції.

— Піду, — згодивсь Василько й підійшов до вікна.

— Пилип!

— Я!

— Тікаймо!

Пилип оглянувсь навкруги, зняв багнета з рушниці й підійшов до вікна. Воно було замуроване глиною й багнет вліз глибоко. Пилип натис до долу й цегла вилетіла. Одна, друга, третя.

Міцними руками вхопивсь за грати й сильним поривом витяг їх до себе.

— Вилазь.

Василько нагнувся над Дмитром.

— Прощай, мій дорогий товаришу, як доберешся щасливо на Червону Україну, передай її мої бажання. Ти їх знаєш, Василю. Прощай.

— Прощай, мій товаришу, — ридаючи промовив Василько. — Твої побажання я виконаю, — і коли поцілував чоло Дмитра, воно було холодне.

— Прощай.

Василько став на стільця, просунувсь до половини в вікно і Пилип витягнув його на волю.

— За мною.

— Вони ринули в темінь саду.

***

Коли адютант побачив, що на столі залишились лишень порожні фляшки, він наказав прибрати стола і натомісць підніс всім під саму пику справи десятьох.

— Що то таке, — запитав, забувши про те, чого сюди прийшов капітан.

Ад'ютант поінформував.

— А-а-а. Промичали всі в ніс. Більшовики-и-и!...

— Розстріляти! — вніс пропозицію капітан.

Всі погодились з нею.

***

Пакунок з паперами вилетів у вікно вагону, перевернувся в повітрі кільканайцять разів і покотився з висипу на долину. На долині він стукнувся о кротову купу, підскочив раз, другий і зупинився.

Невідомо що спіткало-б його, коли-б випадково хлопці не пригнали сюди пасти товар.

— Далі хлопці по дрова — гукнув Андрійко.

— І то правда, — обізвався Івась, положив торбину з хлібом та й побіг до старої верби, що свій доживала біля рівчака.

Хлопці розбіглись в ріжні боки.

Івась був уже біля верби й приглядавсь до сухих гиляк, коли на бігу його чобіт об щось вдаривсь. Невеличкий пакунок з паперу покотився по землі.

— О! розпалити буде чим, — зрадів Івась і поклавши пакунок за пазуху, почав ламати сухе гілля.

— Хлопці, я знайшов чим розпалити! — хвалився він, коли приніс дрова.

— Чим? — запитав Андрійко.

Івась виняв з-за пазухи пакунок і показав хлопцям.

— А покажи-но, — попросив Андрійко і простяг руку.

Івась аж тепер помітив, що це не звичайний папір, а пакунок гарно обгорнутий і обвязаний шнурком.

— Почекай, хай я спочатку подивлюсь, — відповів він.

— Це щось таке!...

Мотузок був сильно завязаний і не піддавався пальцям.

— На ножа, — запропонував Тодось. Івась взяв ножа, розрізав шнурочка й розгорнув пакунка. В середині в ньому лежали рівно складені папери. Хлопці оточили Андрійка й з цікавістю дивились.

— Е-е! То Івасю, щось важне, — заговорив Тодось — бач і печатки є!

— Ум-гу, — пробормотів Івась, — це щось важне, бач як воно було завязане.

Він поволі завернув їх назад, завязав шнурком і поклав за пазуху.

— Я віддам татові, — покінчив він з паперами.

— А де, ряба, де!

Далеко на сірому тлі осіннього поля Івасева корова йшла до катроплі.

— Де-е-е! ряба! де-е-е!!!

***

Антін приїхав з поля, поскидав картоплю до льоху, упоравсь біля коней і пішов до хати.

— А де це Івась, — запитав він Оришки, своєї жінки.

— Ще не приганяв?

— Ні! — відповіла та, — сьогодня погнали аж до висипу.

— Я його хотів порадувати!

— Чим?

— Іду я сьогодня своїми картоплями, коли дивлюсь, лежить в борозні сива шапка...

— Е, того добра по під плотами валяється, — перервала Оришка.

— Та ти вислухай до кінця, тоді і тріщи, — зупинив її Антін, — Що в нас того добра багато, то воно правда! Але чи таке?

В хаті було темновато й Антін підійшов до вікна.

— А йди-но сюди!

(Далі буде.)